

Andorra

El cap de Govern, Jaume Bartumeu, amb el cònsol d'Escaldes-Engordany, Antoni Martí, en una roda de premsa conjunta.

La reforma pendent

Des que es va aprovar la Constitució fa setze anys, l'Administració andorrana arrossega una reforma pendent, que l'actual Govern del socialdemòcrata Jaume Bartumeu està posposant per manca d'una majoria política sòlida: la revisió de les competències i transferències dels comuns (ajuntaments)

Text: R. de C.

Els complicats equilibris que ha de fer el Govern socialdemòcrata de Jaume Bartumeu pel fet de no tenir una majoria folgada al Consell General i el debat del pressupost per al 2010, que ha posat contra les cordes la recuperació econòmica del país, han deixat de costat un dels debats polítics més interessants des que es va aprovar la Constitució l'any 1993 i que l'actual cap de Govern té la intenció de clarificar quan pugui. Un debat que, de moment, haurà d'esperar i no es produirà tan aviat com agradaria al Govern per la feblesa aritmètica a la qual està sotmès. Es tracta de la línia divisòria entre el poder de l'Estat i el poder dels comuns i, a l'hora de marcar aquesta divisió, reformular el pacte constitucional revisant competències dels uns i dels altres i refent la filo-

Jaume Bartumeu té la intenció de clarificar la línia divisòria entre el poder de l'Estat i el dels set comuns andorrans

sofia en la dotació econòmica que les set corporacions locals reben del Govern.

Això, a la pràctica, es trasllada amb una reforma legislativa pel que fa a dues lleis qualificades: la de delimitació de competències i la de transferències als comuns. A més, no es descarta arribar a modificar puntualment la de finances comunals, sobretot davant del context generalitzat de crisi econòmica.

La composició política comunal, però, no afavoreix gaire les voluntats de Jaume Bartumeu. Dels set comuns, dos tenen el mateix color polític que el Govern: Andorra la Vella i Encamp. Tres pertanyen als liberals: Canillo, la Massana i Sant Julià de Lòria. I dos més porten sigles independents: Escaldes-Engordany i Ordino. Fent sumes i restes teòriques sobre el paper, Bartumeu només disposaria del suport dels dos comuns socialdemòcrates, als quals caldria sumar-hi el cònsol exliberal i ara independent Antoni Martí d'Escaldes-Engordany. Les tres corporacions liberals no hi han pres posició entusiastament a favor;

La revisió se centra en la delimitació de competències i en les transferències que haurien de rebre les administracions locals

El cònsol escaldenc és el més ferm defensor que els comuns cedeixin poder al Govern, per frenar parroquialismes i polítiques divergents

i a Ordino les veuen a venir.

El Partit Socialdemòcrata ja duia en el programa electoral que calia revisar les lleis de competències i transferències dels comuns. Aquesta posició és plenament compartida pel cònsol escaldenc, Antoni Martí, que ha dit a tort i a dret que s'ha de posar fi als privilegis parroquialistes i amb la visió de les set Andorres que es dona des de les corporacions. Martí és clarament partidari que els comuns cedeixin poder al Govern, que es deixi de fer polítiques divergents per passar a fer-les complementàries, i que s'ha de caminar amb fermesa cap a un nacionalisme andorrà per deixar de costat els interessos parroquials i passar a compartir objectius nacionals.

El cònsol escaldenc proposa una reforma amb profunditat de l'arquitectura institucional del país, una reforma a la qual Bartumeu no li fa fàstics, tot i que sap que ha d'actuar amb cautela si no vol veure's engolit per les pròpies reformes. Una passa en fals podria fins i tot girar-li a la contra els comuns del seu mateix color polític.

Per això el cap de Govern és prudent, i les seves declaracions no es mouen del context de recessió actual dient que «en una situació de crisi de les finances públiques, l'endeutament comunal s'afegeix a l'endeutament de l'administració governamental i creiem que en forma part». I redunda afegint-hi que l'endeutament dels comuns és també «endeutament de l'Estat» i per aquest motiu «hem de seure amb els comuns per parlar de quina és la situació», la qual cosa «ens portarà a parlar de la llei de competències».

Però si la presa de posició sembla tan clara per part del Govern, no ho és de la part comunal. Els 14 cònsols (majors i menors), que es reuneixen un cop el mes per tractar de temes d'interès comú, són reticents a perdre «poder». Només l'escaldenc Antoni Martí ho diu clarament, i molts dels seus homòlegs ho atribueixen a les ganes d'aquest de situar-se en la carrera política a escala nacional un cop acabi aquest man-

Els catorze cònsols, que es reuneixen un cop el mes, són reticents a perdre poder, i, fins i tot, els socialdemòcrates estan a veure-les venir

dat. La hipotesi que els dos comuns socialdemòcrates haurien de donar suport a la posició de Bartumeu de moment és només teoria. No marquen gaire la seva presa de posició en aquest aspecte, i només afirmen que sí que cal una reforma, però sense entrar gaire en el detall.

En aquest context de debat de reforma institucional, hi ha la malafiança entre poders. I aquesta malafiança es veu clarament en el fet que fins ara a les reunions dels 14 cònsols hi assistien, quan se'ls demanava, diferents ministres per tal d'explicar de forma global i conjunta als mandatariis parroquials les polítiques que s'estaven duent a terme en el seu departament i que afectaven directament els comuns. Des que ha pujat el nou Govern socialdemòcrata, cap ministre no ha comparegut a les reunions de cònsols, tot i que des de la part comunal s'ha demanat la seva presència. El nou Govern no vol donar la imatge de «vassallatge» als cònsols i prefereix fer reunions bilaterals ministre-cònsol que no pas «anar a retre comptes» davant de tots els màxims mandatariis parroquials.

El debat de la reforma institucional té un calat polític més profund que només el de la revisió d'unes lleis en el context d'una crisi econòmica. ©